Kőszeg, 1918. február hó 3.-án. 5. szám. XXXVIII. évfolyam.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 8 korona, postai szétküldéssel 8 korona
Egyes szám ára 16 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz cimzendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: RONAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. szám.

Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számitatnak.

Az igazi demokrácia.

A demokrácia jelszavát, melytől ma oly hangos az egész világ és melyet különösen Wilson használ nagy előszeretettel, sokan — s köztük elsősorban a jelenleg kormányon levő orosz vezérférfiak — alaposan félreértik és félre magyarázzák.

Ők ugy értelmezik a demokráciát, hogy az államban mindenki teljesen egyforma legyen, holott éppen ők maguk — elismerésre méltó kiváló működésükkel — példáját szolgáltatják annak, hogy magasan felül lehet és kell egyeseknek emelkedniök a tömegen, mellyel tehát egyformák nem lehetnek.

Tagadhatatlan: a kulturnép eszményképe, az isten-emberek társadalma az volna, ha a nép minden egyes tagja testileg, lelkileg, szellemileg kiváló egyén lenne. És ezzel, ha ez egyáltalában lehetséges volna, az illető nép befejezné fejlődési körét és szükségképpen eltünne a föld szinéről, mert nem birván többé nyers anyaggal, erős, természetszülte fejletlen agyu emberekkel, kik a civilizációval járó kinövései folytán elhasznált emberanyagot felfrissitik és uj vérrel pótolják, saját fényében felemésztené magát. Nem valószinü, hogy valamely nép a tökéletesedés ekkora fokára jusson; mi ugyan messze vagyunk ettől a stádiumtól.

A pórnép, a műveletlenek száma igen nagy, de ez az egészséges, erőteljes nyersanyag képezi a nemzet nagy tartalekhadát, melyből szüntelenül uj erők, uj tehetségek szállnak fel a magasba, hogy felváltsák az ott levő kidőlt, elhasznált kiválóságokat.

A tehetségek kimagaslását a tömegből feltartóztatni nem lehet, s igy nem lehet bizni az egyformaság, a teljes egyenlőség bekövetkezésében; nem lehet bizni abban, hogy az egyenlőség igeje volna az a várva-vart varázsszó, melynek kiejtésére megszünik a nyomor, a szegénység, a gazdagság és létrejön a középszerü, de általános megelégedés. Jellemző vonása az egyformaságnak az öntudatos egyéneknek visszafejlődése a tömegbeliekre a jelenlegi társadalom felbomlása és ami a fő, ami nélkül keresztül nem vihető, az egyéni szupremáciának elnyomása, megsemmisülése.

Megengedjük annak a lehetőségét, hogy az ember szorgalma, takarekossága vagy öröklés utján szerzett magánvagyonáról lemond, hisz a szerzetesek közt nem egy példát látunk erre; megengedjük, hogy képesek vagyunk irigy, haszonleső, részrehajló természetünket annyira megváltoztatnunk, hogy nem magunkért, hanem az egész társadalomért szivósan, kitartóan dolgozzunk; megengedjük még azt is, hogy mindnyájan jók, nemesek, szentek leszünk és nemcsak a hozzánk tartozókat, hanem minden embert testvérként szeretjünk: de tagadjuk annak a lehetőségnek még az árnyékát is, hogy egy erősen kifejlődött egyéniséget, egy határozott és az élet iskolájában megedzett jellemet vasakaratával és törhetetlen erejével vissza lehessen fejleszteni oda, hogy egyforma tagja legyen egy egyforma tömegnek, hogy a középszerün alulisag szabályozza életét, hogy ne ugy éljen, küzdjön és haljon meg, amint azt egy hatalmas Isten szivében sugallja. Ezt nem hisszük soha! Pedig a mi korunk nevelte az ilyen jellemeket ezrével: ezek a férfiassag eszményképei.

Próbáljátok meg, alapitsatok meg egy ilyen csorda-államot, legyen az egész emberiség annak engedelmes tagja, csak ezer ilyen meglett jellemü, határozott egyéniség legyen benne. És ez az ezer igazi egyéniség romba dönti, levegőbe röpiti, porrá zuzza az egész mesterkélt társadalmat, a középszerüség menedékházát.

Városi ügyek.

561/918 **Hirdetmény**

Felhivom mindazokat a szülőket és gyámokat, akiknek gondozása alatt tankoteles korban levő 7—11 éves siketnéma gyermekek vannak, hogy ezek összeirása végett saját érdekükben jelentkezzenek legkésőbb f. évi február 7-ig a hivatalos órák alatt a városháza I em. 10 ajtószám alatti hivatalos helyiségben.

Kőszeg, 1918. január hó 28.

Jambrits Lajos polgármester

572/918 **Hirdetmény.**

A m. kir. miniszter 27724/917 eln. sz. rendelete alapján közhirré teszem, hogy mindazok, akiknek a felszerelt ajtóveretek igénybevételéről stb. szóló 3793/917 honv. miniszteri eln. sz. rendelet hatálya alá tartozó oly ajtóveretek vannak birtokában amelyetet különös történelmi, művészeti, vagy iparművészeti becsüknek tartanak és ezen a cimen oly igénybevétel alól kivétetni óhajtanak, kötelesek azt hozzám intézendő kér-

Dalolni vágyom...

Valami érzés, valami emlék,
Megérintettette a szivem lágyon,
Jöjj édes múzsa, hozzad a lantot:
Dalolni vágyom...

Ugyis oly rövid a költő élte,
Ma... ma-vagy holnap csak-itt alant,
S most mégis — mégis — hurjaszegetten —
Hallgat a lant...

Ugy fáj a lelkem, ugy fáj utánad,
Oh édes múzsám, most merre jársz?!
Hogy hozzám érkezz, hogy ujra csókolj:
Tavaszra vársz?...

Majd — ha tavasz lesz, dalol a madár,
Nyilik a szegfü, viola, rózsa:
Mint vándor madár csak akkor jössz meg,
Oh — édes múzsa?!...

— — — — — — — — — —

Virágaiddal, hő sugaraddal
— Bűbájos tavasz — a szivem ugy vár!
.. Hideg szobába — sötét szobába
A múzsa nem jár...

Tóthné-Munkácsy Eleonóra.

„Iberrajterek".

— Régi jegyzőkönyvek alapján. —

Régi időben az összes hatalmat a nemes magistratus gyakorolta, melynek belső és külső tagjai voltak. Az ekként összeállitott magistratus intézte el az összes ügyeket, biráskodott és a várost megillető jus gladus-nál fogva még halálos itéleteket is kimondott.

Most a városnak suverén hatalma a képviselő testületnek van fentartva, tetemesen korlátozva azonban, judicaturája pedig pláne csak a bagatell ügyekre szoritkozik.

Lehet, hogy a mostani szervezés bölcsebb, emberségesebb, de egyszerübb mindenesetre a régi volt. Nem fogyasztottak annyi papirost — hiába. S ha már valamit papirra vetettek, annak azután érvényt is szereztek. Hasztalan nem irtak annyit össze.

Igy midőn Biró Uram Erdős (ugyanaz, ki a Palatinussal az erdők miatti nagy controversiát sikeresen befejezte) négy „iberrajtert" (mai értelemben átültetve lovas csendőr) 1689. évben fölfogadott és a tanácselhez hozzájárult, mindjárt az iberrajtereknek hatáskörét is állapitotta meg, miből egyuttal ez állások szervezésének szükségességét is megfogjuk érteni.

A magistratus nyolc pontban foglalta össze az iberrajtereknek hivatali teendőit.

1. Tartoznak mindenkor készenlétben lenni fegyverrel és paripákkal, hogy haladék- és zugolódás nélkül elmehessenek oda, hová Biró Uram parancsolja.

2. Főképen pedig tartoznak a nemes város erdeinek, mezeinek, rétjeinek, szántóföldjeinek határaira, amint nekik megmutatták, — vigyázni.

3. Ha ezen nemes város tilalmas erdeiben valakit Biró Uram engedelme, hire, akarata és cédulája nélkül tapasztalnak fát vágni, avagy lopni, azt szekerestől és marhástól a tanácsházra hajtsák és Biró Urannak elsőbben is hirül adják. Minthogy a városnak statumai szerint Szentgyörgy naptól Szentmihály napig a réteken, vetéseken és parlag földeken a legelés tilos, hasonlóképen hajtsák be e tilalmas helyen s időben legelni tapasztalt marhát. Érdemesen megszolgált fáradtságuknak jutalmáért kapnak minden darab marha után egy garast, kártevő marhától pedig 10 pénzt.

4. Ha a nemes város erdein, szokatlan és nem járt utakon, réteken, vagy a Gyöngyös mellett és malmok körül különösen vásárok alkalmatosságával csavargókat és tolvajokat tapasztalnak, fogják meg. Náluk talált portéka övék lesz. Hasonlókép hajtsák be azokat, is, kik a vámot elkerülik és vámcédula nélkül jönnek be a városba.

véényben haladéktalanul bejelenteni. A kérvényhez mellékelni kell a mentesiteni kért veretek mintapéldányát, vagy leirását, rajzát, fényképét.

Kőszeg, 1918. január 26.

Jambrits Lajos, polgármester

504/918 **Hirdetmény**

Ismét Item közhirré teszem, hogy hizott vagy feljavitott sertéseket másnak mint a H. T. R. megbizottjának eladni tilos. Háztartási célra hizlalt sertések a mennyiben másnak hizlatattak és mint ilyenek bejelentettek ugy az a rendeltetésükben meghagyatnak. Hizott sertésekről marhalevelek kizárólag a főjegyző által kiállitott igazolvány alapján adatnak ki Felhivom a gazda közönséget, hogy a sertés forgalmi korlátozásróli rendelkezéseket tartsa be, mert a rendelet ellenére forgalomba hozott sertések elkoboztatnak és a gazdák ellen a megtorló eljárás megindittatik.

Kőszeg, 1918. január 28-án.

Hechinger Ede h. polgármester.

573/918 **Hirdetmény**

Közhirré teszem, hogy a jövadalom és vagyonadó, valamint a hadi nyereség adó javaslati lajstromok, városi főjegyzőnél 8 napra közszemlére ki vannak téve s hogy hivatalos órák alatt a közönségnek betekintésre rendelkezésre állanak.

Kőszeg, 1918. január 31-én.

Hechinger Ede h. polgármester.

556/918 **Hirdetmény**

Közhirré teszem, hogy konyhasó mindhárom fajtájának u. m. 1) az alak sónak, 2) a durván és 3) a finoman őrölt sónak nagybani ára 34 kor. 50 fillér. Az alaksó és durván őrölt só kicsinbeni ára Kőszeg városban 38 kor. 50 fillér, a finoman őrölt só ára Kőszeg városban 40 kor. 50 fillér.

Kőszeg, 1918. január hó 29.

Hechinger Ede h. polgármester.

572/918 **Hirdetmény**

Közhirré teszem, hogy az 1917 évi fegyveradó lajstromok 1918 január hó 30-tól február 7-ig közszemlén vannak.

Kőszeg, 1918. január 29.

Hechinger Ede h. polgármester.

167/918 **Hirdetmény.**

Közhirül adom, hogy katonai ruházati és egyébb felszerelési tárgyak jogtalanul egyre sűrübben kerülnek magántulajdonba, figyelmeztetem azokat, akik ily tárgyak árusitásával foglalkoznak, hogy jóhiszemű szerzőknek nem tekinthetők, miért is a katonai felszerelési tárgyak megvétele által a rosszhiszemű szerzőkre és jogosulatlan birtokosokra háramló következményeknek teszik ki magukat.

Kőszeg, 1918. január hó 30.

Dr. Freyberger Jenő, rendőrkapitány

Helyi hirek.

Kitüntetés. Hofhauser Jenő századosnak, Dr. Stúr Lajos ügyvéd vejének, Őfelsége ujabbi kitüntetésben részesitette kiváló hadi szolgálatai elismeréseül. A Ferenc József Rend hadidiszitményes lovagkeresztjét adományozta neki.

Athelyezés és kitüntetés. Ifj. Freyberger Sándor főhadnagyot, aki most hosszu időn át az orosz fronton egy léghajós osztálynál teljesitett megfigyelő szolgálatot, visszahelyezték a 24. helyben állomásozó hegyi tüzérüteghez. Őfelsége a harctéren teljesitett szolgálatai elismeréseül a Signum Laudis érdemjelet és a Károly csapatkeresztet adományozta neki.

Vöröskereszt kitüntetések. Városunkból a következők részesültek a Vöröskereszt érdekében kifejtett működésükért elismerő kitüntetésben. Az ezüst diszérmet: Bobuss Katalin a kath. nőegylet elnöknője, Beyer Teofilné az evang. nőegylet elnöknője, Bertalan Erzsébet, Endrédi Gáborné, Gyömörey Mária, Hrubesch Guszti, Pusch Mária, Rodig István, Róth Jenő, Rosner Pálné, Schaar József, Schaar Józsefné, Terplán Kornél, Terplán Kornélné, Uzelac S. né.

Előléptetés. Feigl Gyula a 32. vadászzászlóalj hadapródjelöltje, aki 13 havi frontszolgálat után a kassai tartalékos tiszti tanfolyamok oktatója volt, zászlóssá lépett elő.

Házasság. Dr. Hechinger Ede helyettes városi tanácsnok jövő szombaton kot házasságot Gratzl Mariskával, Gratzl János malomtulajdonos polgártársunk leányával.

Peters Guido hangversenye, mely jövő szombaton lesz az ev. felsőbb leányiskolák disztermében, nagy érdeklődést kelt vármegyei zenekörökben is. Szombathelyről, Sárvárról és Felsőőrből is rendeltek helyeket.

Szabadságon. Dr. Schneller Aurél, a Kőszegi Takarékpénztár ügyésze, ki a háboru eleje óta Pozsonyban teljesitett katonai szolgálatot, a szombathelyi katonai élelmezési raktárhoz helyeztetett át. Jelenleg szabadságon itthon tartózkodik és ügyvédi irodáját ezen időben maga vezeti.

Uj állásban. Gratzl Gyula, a Kőszegi Hitelszövetkezetnél viselt cégjegyző vezető könyvelői állásától folyó évi március 31-ével megválik s a Kőszegi gőzmalom R. T.-nál, mint annak üzemvezető első tisztviselője vállal állást. E helybeli Gőzmalom, amint arról egy korábbi hirünkben már megemlékeztünk, a tavaszal teljesen át lesz konstruálva. Üzemképessége uj gépek beállitásával lényegesen emelve, napi teljesitőképessége 3—4 vaggon lesz. Gratzl Gyula távozásával üresedésben kerülő vezetőkönyvelő állás betöltése iránt a Kőszegi Hitelszövetkezet igazgatósági egyik legközelebbi ülésén fog határozni.

A „Hitelszövetkezet" e hó 17-én tartja az évi közgyülését. Ez évről-évre gyarapodó intézet betétjei már meghaladják a két milliót. Hitelmiveletei természetesen szintén stagnálnak, mert egy milliónál többet más pénzintézeteknél kénytelen elhelyezni. Mégis az elmult évben is 12.400 korona tisztanyereséget ért el, osztaléka tehát változatlan marad.

Az uj rendőrkapitány beiktatása az ősi szokásnak megfelelően történt ezuttal is és mint a polgármester beszédében felemlitette, alighanem utoljára, mert a rendőrség közeli államositásával ez az ünnepélyes aktus már csak a történetiró tollára kerül; mindmegannyi sok érdekes hagyománya és szokása a régi szabad királyi városoknak. Vasárnap délben volt ezuttal az ünnepélyes installáció, melyen a képviselők és érdeklődő közönség nagy számban vettek részt. Polgármester közölvén a történt kinevezést, három tagu küldöttség hivta a közgyülés szine elé Dr. Freyberger Jenő városi tanácsnokot, ki letevén a hivatalos esküt, polgármester szép beszéd kiséretében átadta neki hivatalának hatalmi jelvényét, a város Mária-Terézia korabeli ezüstveretü diszletekkel ékesitett városi kardot. Dr. Freyberger Jenő, az uj rendőrkapitány, ezután egy igen hangulatos, nagy meghatottságot keltett beszédben a háboru sanyargatottjairól és itthonmaradtak kötelességeiről beszélt és a „jóknak" és „roszaknak" azt üzente, hogy előbbiekkel mindig együtt lesz, az utóbbiakra pedig lesujtani fog. Hálás szavakban köszönte meg, hogy Kőszeg város polgársága őt már ily fiatal korban ismételten bizalmával tüntette ki és ezt kéri a jövőre is, amire érdemessé lenni mindig törevése lesz. — Polgármester ezután a rendőrkapitányt megillető javadalmaknak kiutalását inditványozta, ami egyhangulag elfogadtatván a közgyülés befejeztetett. A jelenvoltak valamennyien ezután kézszoritással az uj rendőrkapitányt üdvözölték.

Jótékonyság. Freyberger Sándor szappangyáros azon alkalomból, hogy fiát mult vasárnap a rendőrkapitányi állásba iktatták, 500 koronát adott át a város polgármesterének jótékony célra. A polgármester ez öszeget a legszegényebb hadi özvegyek között osztotta szét.

A felmentettek bevonulása. A hivatalos lap vasárnapi száma közli a honvédelmi miniszter miniszter rendeletét, amely szerint az 1899, 1898, és 1897 évbeli születésü összes felmentetteknek f. é. március 1.-én, az 1896, 1895 és 1894 évi születésüeknek pedig április 3.-án be kell vonulniok.

Meghivó. Alulirott vezetőség Nagyságodat tisztelettel meghivja nyilvános értekezletre, melyet február 5.-én d. u. ½6 órakor a főgim. fizikai előadó helyiségében rendez. Tárgy: A nő feladata a háboru után. Előadók: Dr. Freyberger Jenő és Rónai Paula.

A középiskolák feleves bizonyitványait a miniszter ez évben, figyelemmel a januári nagy vakációra, március elsején kiadni határozta. Ugylátszik ide későn jött e rendelkezés, mert főgymnáziumunkná az eddigi szokás szerint, január 31.-én adták ki a deákoknak.

Gömbös Ernő fegyelmi ügyét a vármegyei fegyelmi „választmány már elintézte. Hivatalvesztésre itelték. Az ellene emelt vádak itt annyira közismertek, hogy a sulyos itélet indokolását mellőzhetjük. Az elitélt, mint halljuk, megfelebezi az itéletet. Jelenleg mint szabadságolt hadköteles a sopronmegyei okkai jegyzőnek a helyettesitésével van megbizva.

Pótközlemény. A multkor közzétett, a Vörös kereszt egyletet havi járulékkal támogató adakozók névsorából tévesen következő tagok hagyadtak ki: Wurst Camillné, Perkovits Jánosné, mely pótlólagos kiegészitésnek szivesen helyt engedünk.

A galiciai és bukovinai menekültek ügyének uj intézője. Tabeau János kormánytanácsos, az osztrák belügyminisztérium főtisztviselője, aki Kveton László tanácsos után átvette a galiciai és bukovinai menekültek ügyének a vezetését, a napokban vármegyénkben időzött és kiutazott az egyes menekültek tartózkodási főbb helyeire, tájékozás szerzés végett. Miután küldetését elvégezte, visszautazott Wienbe. Ezután onnét vezetik a menekültek ügyeit.

A sertések uj maximális ára. Az alispán rendeletet bocsátott ki, amely szerint a leölt sertések egész vagy féldarabban való eladásánál az egy métermázsáért követelhető legmagasabb ár Vasvármegye területén 920 korona.

Eltünt villanyszerelő tanonc. Drescher Mihály, tanonc a villanytelepen, január 24-én otthon levő ruháit összecsomaggolta és eltünt. Anyjának Dreschler Jánosnénak azt hagyta vissza egy skatulyára irva, hogy Pestre megy.

Itélet. Dittrich Henrikné rendeki lakost, a mult vásárkor elkövetett csizmalopásért a kőszegi kir. járásbiróság 14 napi fogházra itélte.

---

5. Egy iberrajter tartozik mindig akár Biró Uram, akár a tanácsnak rendelkezésére állani.

6. Ha pedig a tolvajokkal, nyuzó fosztokkal, ökör vagy tehén hajtókkal nem birhatnak, tartozik egyike azonnal a városba visszatérni és hirt adni Biró Uramnak, ki azután segitseget küld ki azok közül, kiknek lovuk van. A tolvajoknál talált portéka a 4-ik pont szerint övek lesz.

7. Az iberrajtereknek nem szabad részegeskedni, derbézolni, veszekedni, utcáról-utcára kiáltani; lovaikat a réteken, mezőkön, vetéseken legeltetni. Ugy szinte tilos nyuzó, fosztó tolvaj katonákkal barátságot vagy corespondentiát tartani, mert ezek barátságuknak szine alatt beszoknának s talán az itt való lakósoknak kárt okoznának. A határoknak bejárása alkalmával ok nélkul a határos szomszédokkal izgágat és veszekedést ne inditsanak.

8. Különösen szorgalmatossan vigyázzanak, hogy midőn a széna és sarju behordásnak ideje elérkezik, meg ne engedjék, hogy mig a szénát vagy sarjut a szekérre felrakják, az idő alatt az ökröket az igából, a lovakat a szekérből ki bocsássák és keresztul-kasul másoknak szénáját vagy fuvét legázolják, letapadják. Azt se engedjék meg, hogy a rakott szekérrel másoknak rétjén általjárjanak, hanem a réteknek szokott utjain. Ha pedig olyanokat tapasztalnának, minden marhától egy-egy garast vegyenek.

Az iberrajterek a következő esküt tették le: „Esküszom az élő Istenre, ki attya fiu és Sz. Lélek, ugy bizony örök Isten, hogy ezen elemben számlált Punctumok szerint, tisztán, igazán és hiven eljárok: Nem tekintek sem adományt; sem félelmet, se irigysiget, sem barátságot, szomszidságot, attyafiuságot, avagy más egyebet, aki miat ezen tisztemben el nem járhatnék hiven, az Isten engem ugy segéllyen."

Az iberrajtereknek évi fizetését készpénzben 75 forint, 10 köböl gabonát, zabot egy lóra 15, szénát egy lóra 3 szekérben állapitották meg.

Az első iberrajtereknek neve is ismeretes, mint: Pataki István, Német vagy Kozáry István, Farkas János és Szabó János, mind magyar ember.

— a. j. —

Katonai szemle. Mult szerdán városunkba érkezett Heisegg N. vezérőrnagy, a katonai parancsnokság helyettese Pozsonyból s másnap alapos szemlét tartott ugy a cs. és kir. alreáliskolában mint a 12-es vadász-pótzászlóalj fölött.

A villamos teleprol rosz hir került forgalomba. Annyira fogytán van a tüzelő anyagnak, hogy egy-két napnál tovább aligha képes áramot fejleszteni. Teljes sötétségbe lesz a város, ami, hogy mennyi sok kellemetlen helyzetnek lesz okozója, elképzelhető, midőn petroleum és gyertya hiányán a bajon segitem nem lehet. Néhány iparüzem is kénytelen lesz szünetelni. Ez a kellemetlen helyzet már november óta kisért. Nem kételkedünk abban, hogy az üzenvezetőség is, a város is arra törekedett, hogy ezt a városstól elháritsa s bizonyára másutt van a hiba, hogy e bajon segiteni nem lehet. Mindig abba is biztak, hogy sok katonai épület (reáliskola, kórházak, laktanyák) is benne van a hálózatba és ezeket majd csak támogatja a mindenható hadvezetőség, amiuthogy támogatta is eddig, de ha ennek daczára is sötétség borul e városra, mi telhetnék ki más a közönségből?—szidni fogják a városházát, jobban mondva azokat akik abban kormányoznak és „a köznép" majd azt mondja, „az urak" szedték össze az áramot, azon piritják az állitólag ellopot cukrot és a félredugott petroleum világitása és az elsinkofált szén melege mellett igy élvezik édesen a világot, nem törödve a nép sok keserüségével! — Na ja, hát valakit csak kell szidni? — S ha kell, hát „az urakat"!

Pokróckeszitők a törvényszék előtt. Mózer József és Popp Rezső lékai pokróckészitők, mint annak idején nevük emlitése nélkül közöltük, Eisner testvérek nemezgyárából vásárolták a mesterségükhöz szükséges marhaszort. Ezt nekik a kereskedőtől annak Marhold nevü alkalmazottja szállitotta. Egy izben azonban használhatatlan szört hozott, amit ezért visszaküldtek. És ettől az időtől fogva a szolga számukra gyapjut hozott marhaszőr helyett, ami mint később kiderült lopott jószág volt. Igy azután ennek az ügynek a kir. törvényszék előtt lett folytatása. Kedden délelőtt állott Mózer és Popp a biróság előtt orgazdasággal vádolva. A tárgyalás folyamán azonban a vádat az ügyész elejtette, miután az orgazdaságot beigazoltnak nem látta.

Velemi Zsuzsinéni tegnap almát és diót árusitott a piacon. Árusitás közben eltünt egy kis zsák dioja. A Zsuzsinéni csakhamar bevezette a nyomozást, mely eredményre is vezetett, mert Oszvald Józsefné személyében a rendőrségre előállitotta a dió elvivőjét. Oszvaldné azzal védekezett, hogy véletlenül került a dió birtokába. Zsuzsinéni megelégedve ezzel, az ügy nem kerül biróság elé.

Dohány miatt! Kapsevak János 24 sz. tüz. ezredbeli katonát megtámadta Zwaller Károly szabadságolt katona négy fiatalkoru társával és véresre verték. Csak a rendőrség közbelépése szüntette meg a további vérengzést.

A megszökött. Forste Iván orosz hadi fogoly, ki még mult hó 13 án tört be Dóra Lajos méhesébe és Kincs István apát villájába, a betörés után Borostyánkő felé menekült miközben innét Rendekig az erdőben 3 fiatalkoru kőszegi egyén saját gyártmányu fegyvereikkel felszerelve üldözőbe vették, de mert elfogni nem tudták, kétszer rálőttek és az egyik lövés talált is. A rendőrséget tulajdonképen az orosznak megsebesülése vezette nyomra.

Egy csavargó leány elitélése. Többszörösen büntetett csavargó leány felett mondott iteletet a kir. törvényszék. Reuter Mária kishársfai születésü leány volt a vádlott, aki Popovits Mária büki asszonytól egy ládát lopott el, melyben az asszony 1000 koronás biztositási kötvényét őrizte. Bécsben egy ismeretlentől fehérnemüt és egy cselédkönyvet, Tompek Janosné helybeli asszonytól pedig 1584 korona készpénzt. Érsekujvárott 2 kiló lisztet szerzett és azt Ausztriába csempészte ki, majd mikor a helybeli állomáson, ahol a rendőr igazolásra szólitotta fel, hamis nevet mondott be. Közveszélyes munkakerules, többrendbeli lopás, hamis névbemondása és csempészés miatt a kir. törvényszék 2 és fél évi fegyházra itélte, amelynek sulyossága ellen az elitelt fellebbezett.

Az Elektro-Bioskop mai műsora: A kettős bűn. Drama 3 részben. A hercegleány férjhez megy. Vigjáték 3 részben.

A közönség köréből.

Trafik-ügyben.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A „K és V"-nek egyes számaiban az ugynevezett trafikról sok szivlelendő jogos kritika jelent meg anélkül, hogy az egyetlen helyes jegyrendszert behoznák.

Legutóbb az „urakat" beosztották e város trafik engedélyével biró kereskedőinek vevői közé, engem a Szigetben lakó Graf Károly polgártárshoz. S mit kaptak az ide beosztott „urak"? A legordinárabb szivart, cigarettát és dohányt. Azt mondja a trafikos, hogy egyátalán nem kapott a főtrafikból még kurta szivart és cigaretta dohányt sem.

Az a kérelmem: ha már megkülömböztetett eljárásban részesitik az ugynevezett „urakat", kik között azonban akárhány szegényebb a proletárnál, legyenek szivesek azok, kiknek e beosztásban részük van, intézkedni, hogy legalább egy cigarettához vagy egy „kurczi" szivarhoz jussunk.

Tisztelettel

A. J.

Egy hadi asszony panasza.

Tekintetes Szerkesztőség!

Bocsánatot kérek, hogy soraimmal alkalmatlankodom, de nagyon kérném soraim közzétételét. Ez ujságban a mult heti cukorelosztás és lopás esetéről hozott hir mellé egy kérdőjelet tettek. A tekintetes polgármester ur a pótcédulák kiosztásánál is csak „az urakat" vette figyelembe, akik 1, 2 sőt 3 kilóról is kaptak cédulát, a köznép meg $^1/_8$-ról. Ezért kellett ott magát leszidatni és majd kidobatni hagyni és mire 1 kilót kapott volna 8-szor kellett ezt neki ismételten meghallani. Hát mégis csak „az urak."!? — A dohányelosztásnál is ugy van. Szidják, átkozzák a szegény családos anyákat, kiktől irigylik azt a pár cigarettát amiért órákig fagyoskodnak, hogy talán lisztet vagy kenyeret ennek segitségével könnyebben kaphassanak gyermekeik számára. Az uri nők nem állnak oda, mert férjeik bőségesen megkapják a dohányféléket és őnekik a meleg szobába viszik a cserélni valót. Ezektől nem irigylik, de a szegény családanyáktól igen, őket sanyargatják meg „az urak"! — A világitással ép igy van. Szombathelyen megkapják a petróleumot, de nálunk nem, mert „az urak" szobáiban világit a villany s igy könnyü megfeledkezni a köznépről, sötét kunyhóikról. Férjeink kint a sötét dekungba, gyermekeink itthon a világitatlan kunyhókban. Mégis csak „az urak"! — S végül „az urak" ugyis mind itthon vannak, nem kivánesiak a harczmezőre, inkább itthon a gyámoltalan asszonyokkal vivnak csatát.

Üdvözlettel: egy elkeseredett hadi asszonytól, kit a sors már eléggé megviselt.

* * *

Ez utóbbi panaszlevelet sok asszonyi helyesirási hiba kiigazitása után azért tesszük közzé, hogy ezzel is bebizonyitsuk, miszerint e rovatban nem teszünk kivételt, még ez esetben sem, mikor előttünk nyilvánvaló, hogy nincs igaza a panaszkodónak. Csak egyike a sok-sok elégedetlennek, akiknek a fantáziájuk mindig „az urak"-ban látják a hibát. Milyen kár, hogy nem lehet az ilyeneket azonnal odaültetni a városi közellátást intéző helyre, hadd lássa, és tapasztalja ott „a molnár, a fia és a szamár" örökké találó meséjét. Mi határozattan tudjuk, hogy mikor a polgármester azt a kellemetlen hirt kapta, hogy az egyik cukorszállitmány elmarad, más módon igyekezett egy kis készlethez jutni és hogy a cukor bevárását mindenkire nézve enyhitse, csakis egynyolcados utalványokat nyomatott és csak ilyet adott mindenkinek, „az urak"-nak és a köznépnek"-nek egyaránt. Hogy több tagu és sok gyermekü család két- vagy három ilyen utalványt kapott, az csak természetes. Az is, hogy ily kis adag elosztásánál annyi zaklatásnak van kitéve, hogy galamb legyen az, akinek végre el nem ömlik az epéje, csak tapasztalni kell, mily módon és mily kiméletlenül járnak el — igen sokan. — A dohányelosztásnál az asszonyokat és gyerekeket egyáltalában nem kellene kiszolgálni. Olyan kevés most a dohány és szivar, hogy a férfiaknak sem elég. A cserélés pedig nagy átka a közélelmezésnek. Ez értékteleniti el pénzünket. — A petróleumról a szombathelyiek azt mondják, hogy ők azért nem kapnak eleget, mert a vidéknek osztják el. Annyi bizonyos, hogy a város kevesebbet kap, mint amennyi a szükséglete s mert az összes boltosokkal árusittatja, nem tudja ellenőrizni azt, hogy mennyit kap suttyomban „a vidéki kosaras asszony"!? — Hát ez bizony nincs rendjén, — de akkor sem, ha ugyancsak petróleummal vagy dohánnyal a panaszkodó hadi asszony teszi. — A villamos világitást nem kell „az urak"-tól irigyelni, — megkapja azt mindenki. — A „sötét dekungba" higyje el, „az urak" is szenvednek és nagyon sok ur és uriasszony nélkülözi itthon is a világitást és ha igazságos akar lenni, — ami az e fajta csak ugy általánosságban panaszkodóknál aligha lehetséges,—beismerné, hogy csak nagyon kevesen vannak manapság, akiket „irigyelni" okunk lenne. Manapság majd mindenkinek van a maga külön „szomoru nótája" és sok-sok ezer elégedetlenre esik egy-egy — irigyelt. Igy lesz az mindig. Tudjuk, jól esik, ha „kipanaszkodhatjuk" magunkat. Ez enyhitő hatásu. Azért is csináltuk ezt a külön helyet az ilyenek számára. Néha meg talán segit is a dolgon. Szerk.

Vidéki hirek.

Katonai mészárszék. A szombathelyi katonai állomásparancsnokság által felállitott katonai mészárszékben, a Vörösmarty és Kisfaludi utczák sarkán (Bauer-féle hentesüzlet) szombaton reggel 8 tól 10 ig a katonatisztek, havidíjasok, továbbszolgáló altisztek és hozzátartozóik, illetve özvegyeik és árváik sertéshust vehetnek 7 korona 80 fillérért és szalonát 12 koronáért. (Hja, katonáéknál megy az ilyen okos szervezés. Szerk.)

Heti kronika.

Wekerle uj programját a tervbe vett uj pártalakitáshoz csütörtökön mondotta el a képviselőházban. A választójogot — mondotta — históriai fejlődésünknek megfelelően készitettük elő. Általánosan kivánjuk a jogokat, de emellett megóvjuk nemzeti érdekeinket. A haladó kornak megfelelő szociálpolitikát akar követni, a szociális érzést a nemzet szélessebb rétegeibe átvinni. Az erkölcsi és müveltségi erők vezetőszerepének biztositása kivánatos, amit a már beterjesztett javaslatokkal kiván elősegiteni. A községek reformja egyik főfeladata a kormánynak, ahol a vezetést az intelligens előljáróra kell bizni. A községi előljáróságí állások betöltésénél az ügyvédeknek kiván elsőbbséget biztositani. A közigazgatásban állandó tisztviselőkre van szükség, ezt ugy óhajtja a kormány elérni, hogy a törvényhatósági tisztviselőket élethosszíglan válasszák. A városok autonómiájának megerősitése, anyagi segédeszközeiknek növelése szintén tervbe van véve. A birói függetlenség intézményének biztositása, a közigazgatási biróság hatáskörének kiterjesztése, a szabad sajtónak megerősitésére igyekszik a kormány, a sajtótörvényt revidiálni fogják s helyreállitani az esküdtszéki biráskodást. Gazdasági ügyekben szakkörök bevonásával szakbiróságokat kivánunk létesiteni. A földbirtokpolitika különös nyomatékkal nyomul előtérbe s a többletermelés szempontjából lehetővé kell tenni a szélesebb rétegnek is a kisebb birtokok megszerzését. E célból a kisajátitás jogát kivánjuk alkalmazni a kötött birtokok, községek, társulatok, sőt egyesek kezén levő nagyobb birtokokra nézve is. Uj hitbizományokat nem engedélyezünk, sőt azon vagyunk, hogy a meglevők is megszüntettessenek. A fősulyt a világkereskedelemre helyezzük és nagyszabásu haladásba igyekszünk. Ezért ujitjuk meg a szövetségeseinkkel is szerzodéseinket. Majd rátért Wekerle a most folyó békétárgyalásokra. Bármennyire óhajtjuk is a békét — mondotta — a felbomlás csiráit tenyészteni nem engedjük és az államok helyett most alakuló népcsoportoknak bomlasztó érvényesülését nem türjük. Csirájában fogunk elfojtani minden ilyen bomlasztó törekvést. Pénzügyi helyzetünk kimerültsége több fogyasztási adó behozatalára utal bennünket. A nyereségtöbblet megadóztatása, nagy vagyoni adó behozatala a kiontakozás eszközei. Az önálló hadsereg kérdését sarkalatos pontként vettük fel programunkba. Célunk a magyar hadsereg önálló kiépitése és az Ofelsége helyeslésével is találkozik. Ez a reform csak a háboru után lesz keresztülvihető.

Ezután a miniszterelnök tömörülésre, együttmuködésre hivta fel a pártokat. — Csak Tisza István szólalt fel. Mindenben egyetért és a munkapárt támogatásáról biztositotta, de a választójogi reform miatt az uj párttal nem egyesülhetnek, ha csak olyan kompromisszum nem jön létre, mely a javaslat tulzott radikalizmusát, azt, mely a magyar nemzet jövője szempontjától veszedelmes, ki nem küszöbölik. A többi partok vezérei hétfőn nyilatkoznak.

Serenyi miniszter marad. Serenyi Béla gróf a foldmivelésügyi tárcát vállalja és kinevezése valószinuleg Popovicséval együtt fog megtörténni.

Apponyi szabadsága. Apponyi legközelebb négy heti udulési szabadságra megy s ezalatt a kultuszminisztériumot Eszterházy Mórie vezeti.

A valasztojog targyalasa. Egy estilap jelenti, hogy Khuen Héderváry a 48 tagu választójogi bizottságot a jövő hét végére összehivja. A javaslatot nyomban letárgyalják.

A közerő kirendelése. A foldmivelésügyi miniszter a gazdasági munkálatok biztositását illetőleg a torvényhatóságok első tisztviselőihez intézett rendeletében intézkedik a közerő kirendeléséről. A meglevő munkaerő lehető legjobb felhasználása érdekében az elsőfoku közigazgatási hatóság abból a célból, hogy a községi határban a gazdasági munka elvégzése biztositassék, a nagyobb községek határát körzetekre ossza fel és minden körzetben egy tapasztaltabb értelmes gazdát jelöljön ki, akinek az lesz a feladata, hogy pontosan megállapitott mukodési körzetben érdekkölcsönösség és érdekközösség alapján a gazdasági munkák elvégzését a rendelkezésére álló munkaerők legjobb kihasználásával biztositsa s általában a gazdasági munkák menetét ugy irányitják, hogy a lehetőséghez képest minden talpalattnyi föld megmunkáltassék és minden termény betaritassék.

Hirek a háboruról.

A béketárgyalásokról. Breszt-Litovszkból jelentik: Trockij ma válaszolt Czernin fejtegetéseire és kijelentette, hogy csatlakozik Czernin ama javaslatához, hogy az ukrán küldöttek jogi állásának megállapitását halasszák el a kievi delegáció megérkezéséig. Addig pedig a területi kérdésekkel foglalkozó bizottság folytassa munkáját. Ezután a pétervári távirati ügynökség ismert ügyében kijelentette, hogy vizsgálatot tartott és megállapitotta, hogy az iroda nevezetes közleménye hamisitvány.

A maximalisták és ukránok harca Lucknál. Az „Agence de Balkán" jelenti Pétervárról: A három napos harc, mely az orosz maximalisták és az ukránok között folyt Luck birtokáért, a maximalisták vereségével végződött. — A kievi központi Rada katonái elfoglalták Luck városát. A harc elkeseredett volt és mindkét fél sulyos veszteségeket szenvedett. A maximalista vereségről és a Galac melletti offenzíváról szóló jelentések a pétervári körökben mély benyomást keltettek. A Smolni intézetben izgalmas a hangulat. A népbiztosok folytonosan gyüléseznek.

Oroszország háboru és béke nélkül. Lenin megjelent a szovjettek kongresszusán és bejelentette, hogy a bolsevikiek és a szociál forradalmárok elhatározták, hogy nem folytatják többé a háborut, de békét sem kötnek a központi hatalmakkal. Erről határozati javaslatot fognak a szovjettek kongresszusa elé terjeszteni.

Forradalom Finnországban. Az Aftenbladed szenzációt keltő haparandai táviratot közöl amely szerint a finnországi szenátust a helsingforsi forradalmárok megbuktatták. Az ujonnan kinevezett svéd követ különvonattal Torneába menekült és utban van Stockholm felé. Heikel vazai tartományi főnök is külön megbizással Svédországba utazott, a lap szerint azért, hogy a kormánytól segitséget kérjen.

Olasz harcterről. Az olaszok kedden az assiagói fensikon három napi tüzérségi előkészités után gyalogsági támadásba mentek át. A Col del Rossoért és a Monte di Vamballaért vivott nehéz harcokra vezényelt hős védők szivós ellentállásának köszönhető, hogy a jelentékeny tulerőben levő ellenséggel váltakozó szerencsével vivott küzdelem után mind két magaslat birtokunkban maradt. Az ellenség helyenkénti betörési pontjait, nem volt képes kibővíteni. A fensik nyugati részén az olasz támadások már védőtüzünkben összeomlottak. Foglyokban eddig 10 tisztet és 350 főnyi legénységet szállitottunk be.

A bolsevikiek világforradalmi tervei. A Deutsche Tagezeitung szerint a bolseviki népbiztosok azt tervezik, hogy az egész világban forradalmat idéznek elő, miután igy akarnak szájuk izének megfelelő békéhez jutni. Erre nézve a központi hatalmak radikális pártjának magatartásából meritették reményüket. Az első siker tekintetben az ausztria-magyarországi sztrájk volt. A német birodalomban hasonlóan jelentkező áramlatokat a bolsevikiek a forradadalom első jeleinek tekintik. Ki kell jelenteniök a breszt-litovszki német delegátusoknak, hogy Németország elég erős ahhoz, hogy a tárgyalásokat esetleg megszakitsa, elvégre semmi esetre sem türhetjük tovább, hogy az orosz delegáció a központiak küldötteit orruknál fogva vezesse.

Az olaszok két megaslatot foglaltak el. Az assiagoi fennsikon tovább tartanak a nehéz harcok. Assiagotól délnyugatra és a Monte Sisemol területén az olaszok összes támadásai nagy véres veszteségeik mellett meghiusultak. A Monte di val Bellát és a Col del Rossot hősies védelmezés és szivós küzdelem után át kellett engednünk a mind nagyobb számban harcbavett ellenséges erőknek.

Hirdetmény.

A Kőszegi Hitelszövetkezet

közhirré teszi, hogy ezévi

rendes közgyülését

f. é. február hó 17.-én délelőtt 11 órakor. intézeti helyiségeiben

tartja, melyre a szövetkezeti tagok ezennel tisztelettel meghivatnak.

A közgyülés tárgysorozata:

1. Az 1917. évi zárszámadás előterjesztésével kapcsolatban igazgatósági jelentés az elmult üzletévről. 2. A felügyelőbizottság jelentése. 3. Az évi tisztanyereség hovafordítása folott határozathozatal. 4. A felmentvény megadása. 5. Esetleges inditványok, melyek az igazgatóság elnökénél a közgyülést megelőzőleg három nappal irásban bejelentendők. — Az évi zárszámadás a közgyülést megelőzőleg nyolc nappal az intézeti helyiségben közszemlére ki van téve.

A Kőszegi Hitelszovetkezet mérlege 1917. dec. 31-ről: **Vagyon:** Pénztár: 50523·09 kor. Kölcsönök: 749333·06 kor. Pénzintézetek: 1068318·58 kor. Sajátértékpapir: 466573·— kor. Vegyes 21493·50 kor. Összes vagyon **2356241·23 kor. Teher:** Alaptőke torzsjegyek és torzsbetétekben: 157773·28 kor. Tartalékok: 57530·— kor. Betétek: 2002585·64 kor. Hadikölcsön: 109253·36 kor. Vegyes: 9554·30 kor. Torzsbetét- és törzsjegykamat mint osztalék: 7097·30 kor. Tisztanyereség: 12447·35 kor. Összesen: **2356241·23 kor.** 1917 évi üzleteredmény: Nyereség: Kamatok: 100992·25 kor. Vegyesdij: 960·57 kor. Összesen: **101952·82 kor.** Veszteség: Kamatok: 60667·72 kor. Adó: 10488·72 kor. Vegyes üzl. költség: 11251·73 kor. Torzsbetét- és torzsjegykamat mint osztalék: 7097·30 kor. Tisztanyereség: 12447·35 kor. Összesen: **101952·82 kor.**

Kőszeg, 1917. évi december 31.-én.

A könyvelésért: *Gratzl Gyula* s. k. cégjegyző könyvelő.

A pénztárért: *Wirkner Lajos* s. k. hely. pénztáros.

Az igazgatóság:

Kincs István s. k. igazgatósági elnök. *Borhi János* s. k. *Fuchs János* s. k. *Grubich Antal* s. k. *Gruber Sándor* s. k. *Gratzl János* s. k. *Kuntner Ferenc* s. k. *Szomor Lajos* s. k. *Wurst Kamill* s. k. — Jelen mérleget és eredménykimutatást átvizsgáltuk s azokat az intézet vagyonával, jövedelmével és könyveivel minden tételben megegyezőnek találtuk.

A felügyelőbizottság:

Dr. Bárdos Remig s. k. *Freyberger Sándor* s. k. *Lendvay Lajos* s. k.

Alma,

szép elsőrendü almára vevő vagyok, kisebb nagyobb mennyiségben, kérek ajánlatot az ár minőség és a mennyiség megjelölésével. Lédner gyümölcs és csemege kereskedő. Budapest, József utca 9.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

köszegi fiókja,

Kőszeg, Király-ut 6. szám.

Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg **nettó 3½%-os** kamatozással betéti könyvecskére és folyó számlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámitol: 2—3 aláirásos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben

Folyósit: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra; **magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).**

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad tőzsdei megbizatásokat elfogad

Szelvényeket: költségmentesen beváltó; szelvényiveket a szelvényutalvány (talon) alapján díjmentesen beszerez

Átutalásokat. lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen díjmentesen

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesztesség ellen biztosit

Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztar Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenfele takarékpénztári és banküzleti megbizást a legelőnyösebben bir lebonyolitani.

Mint az Első Magyar Általános biztosito társaság ügynöksége mindenféle biztositást elfogad és felvilágositással készséggel szolgál.

Központ: **Szombathelyi (régi) Takarékpénztár**

Szombathely. Alakult: 1867-ben.

Alaptőke 1,600.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor. Takarékbetétek 24 millió koronán felül. Saját tőkéi 2,700.000 korona.

Nyomatott Bérai Frigyes nyomdájában Kőszegen.